

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
18-19 травня 2018 року

Харків-2018

Редакційна колегія:

Головний редактор – Прокопенко Іван Федорович, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Заступник головного редактора – Бондар Віталій Іванович, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, заслужений дія науки і техніки України, професор кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Відповідальний секретар – Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Члени редакційної колегії:

Бережна Таміла Іванівна – кандидат педагогічних наук, вчений секретар ДУ «Інститут модернізації змісту освіти»;

Гончаренко Марія Степанівна – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри валеології ХНУ імені В. Н. Каразіна, голова ВГО «Українська асоціація валеологів»;

Карпова Лариса Георгіївна – кандидат педагогічних наук, начальник Департаменту освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації;

Кукліна Галина Іванівна – директор КЗ «Харківський обласний спеціальний навчально-виховний комплекс» Харківської обласної ради;

Маркіна Тетяна Юріївна – доктор біологічних наук, професор, декан природничого факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Страшко Станіслав Васильович – кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя та здоров'я Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Рецензенти:

Гриньова Марина Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, декан природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка;

Солошенко Ельвіра Миколаївна – доктор медичних наук, професор, завідувач лабораторії алергології ДУ «Інститут дерматології і венерології НАМН України»

Рекомендовано Вченою Радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, протокол № 3 від 24 квітня 2018 р.

П 24

Педагогіка здоров'я : збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції / за загальною редакцією акад. І. Ф. Прокопенка. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2018. 804 с.

Збірник містить наукові праці, які присвячені висвітленню результатів психолого-педагогічних досліджень щодо збереження та формування здоров'я дітей, учнівської та студентської молоді. Розглянуті теоретико-методологічні основи педагогіки здоров'я; сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища; роль фізичного виховання у збереженні здоров'я; психолого-педагогічні основи профілактики шкідливих звичок та соціально-небезпечних захворювань; здоров'язбережувальні освітні технології; актуальні проблеми корекційної педагогіки та сучасних інклюзивних процесів у загальноосвітніх навчальних закладах.

Створення мультимедійного супроводу уроків географії в спеціальній школі значно підсилює позитивне емоційне подання навчального матеріалу, підвищує в учнів мотивацію й інтерес до навчання, сприяє розвитку пізнавальної активності та самостійності дітей у пізнанні навколишнього світу.

Мультимедійні освітні продукти можуть використовуватися у різних навчальних ситуаціях, як на етапі формування нових знань, так і під час узагальнення й закріплення навчального матеріалу. У порівнянні з традиційними наочними засобами навчання мультимедійна презентація має певні переваги, до яких можна віднести: створення інформаційного та візуального образу географічного об'єкту або явища; викладення більшої кількості інформації за коротший проміжок часу; дозоване подання навчального матеріалу відповідно до особливостей сприйняття його учнями з інтелектуальною недостатністю; можливість повернення до вже розглянутих питань; зосередження уваги дітей на окремих найбільш важливих моментах, наочна демонстрація причинно-наслідкових зв'язків і залежностей завдяки включенню у слайди відео фрагментів, анімаційних і звукових ефектів; використання відео файлів на розсуд учителя на різних етапах уроку відповідно до поставленої мети.

Отже, мультимедіа-технології інтегрують значні освітні ресурси, мають високий модифікаційний і дидактичний потенціал, сприяють оптимізації процесу навчання географії учнів спеціальній школі, допомагають вчителю досягти освітньо-корекційних цілей.

Література

1. Кислякова Ю.Н., Лисовская Т.В. Методические рекомендации по использованию мультимедийных средств обучения в специальном образовании. – Минск: Четыре четверти, 2010. – 52 с.
2. Кривонос О.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні: навч. посіб. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 182 с.
3. Легкий О. Корекційні можливості застосування комп'ютера у спеціальній школі // Дефектологія. – 2002. - № 1. – С. 36-39.
4. Лифанова Т.М., Подвальная Е.В. Использование мультимедийных презентаций на уроках географии в специальных (коррекционных) школах VIII вида // Коррекционная педагогика. – 2010. – № 3. – С. 39–46.

Олійник Т.О.

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди

ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНКЛЮЗИВНУ ОСВІТУ

Доступ до якісної освіти людей з особливими потребами при швидкому зростанні цифрових технологій є головними напрямками в освітньому інклюзивному процесі. В першу чергу, йдеться про використання допоміжних інструментів, що дозволяють подолати затримку їх розвитку через реалізацію корекційно-компенсаторного навчання. Це так звана особлива сфера допоміжних технологій комунікації та опрацювання

інформації для людей з функціональними обмеженнями практично всіх категорій (зокрема, фізичними вадами руху, зору, слуху тощо). Вона включає природні користувальницькі інтерфейси, віртуальні помічники, сенсорні підсилювачі тощо. За допомогою цих технологій залежно від моделей розвитку людина з особливими освітніми потребами може демонструвати кращі досягнення під час спеціалізованого навчання.

Наприклад, для дитини (з сенсорними та інтелектуальними порушеннями) вивчення нових понять полегшується через яскраві кольорові образи та способи підтримки комунікації, що включають засоби аудіо-візуального інтерфейсу (аналізatori голосу, синтезатори мовлення та проектування рухів для альтернативного спілкування).

Водночас зазначимо, що за умов застосування дистанційних засобів реалізується психолого-педагогічний супровід людей з обмеженою працездатністю у відповідності з їх освітніми потребами. Для ефективної розбудови дистанційної освіти та інноваційного інклюзивного середовища у ХНПУ заплановано використання відкритих освітніх ресурсів та масових відкритих онлайн курсів (*MOOCs*), низка яких останнім часом була реалізована на платформах *Coursera*, *FutureLearn*, *EdX*, *Alison* тощо.

Отже, щоб підготовка вчителів до інклюзивної освіти відбулася ефективно, необхідні змістовні програми, що включають інтеграцію провідних цифрових технологічних трендів та освітніх концепцій, які використовуються міжнародною освітньою спільнотою.

Самохін М.К.

Чернігівський національний технологічний університет

ЗАСТОСУВАННЯ ТРУДОТЕРАПІЇ ДО СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛЮДИНИ

Останнім часом в країні спостерігається стрімке зростання захворюваності населення в цілому і молоді зокрема. Як наслідок значна частина населення стає непрацездатною, а це в свою чергу призводить до значних економічних втрат країни. Таким чином, пошук нових методів, методологій, способів збереження та відновлення здоров'я людини (працездатного потенціалу) стає серйозною проблемою на рівні держави. Одним із шляхів вирішення якої має стати трудотерапія.

Саме трудотерапія є тим одним із засобів, за допомогою якого можна пристосувати хворого до навколишнього середовища, його особистих потреб, а також до своїх фізичних особливостей.

Сприятливий вплив праці в системі реабілітаційних заходів є клінічно встановленим фактом. Це доводять чисельні наукові доробки. Зокрема авторів Н. Дементьєвої, А. Модестова та ін. Вони стверджували, що трудові руху та операції стимулюють фізіологічні процеси, мобілізують волю, дисциплінують, привчають до концентрації уваги, створюють бадьорий